

Ha már konstatáltuk, hogy borz van a tanyában, ha ügyesen felállítottuk és elrejtettük a vastórt, az eredmény biztos.

Azt mesélik hogy a székelyek zsákba fogják a borzot, még pedig úgy, hogy virradat előtt kimennek a borztanyákhoz és minden bejáratba egy zsákot dugnak, melynek száját egy czövekhez erősített sodronyhurokkal látják el, azután kuvasz kutyákkal meghajtják a közelben levő kukoriczásokat és állítólag a kutyák elől menekülő borz be akarva menni odujába, belefut a zsákba.

Ezt a vadászati módot azonban magam nem próbáltam ki.

Befejezésül azt a kérelmet intézem a t. szaktársakhoz, hogy a borz életmódjára vonatkozó észleléseiket vagy újabb tapasztalataikat velem tudatni sziveskedjenek (Deliblat.)

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

Hirdetmény az 1900. év tavaszán megtartandó erdészeti államvizsga tárgyában.

A folyó évi tavaszi erdészeti államvizsgálat folyó évi április hó 23 (huszonharmadik)-án és az erre következő napokon a fennálló szabályzat értelmében Budapesten az Országos Erdészeti Egyesület székházában délelőtti 9 órakor fog megkezdetni és folytatólag megtartatni.

A vizsgára jelentkezők felhivatnak, hogy a vizsga letehetésére nyert engedélyt a vizsga kezdete előtt a bizottság elnökének bemutatassák.

Földművelésügyi miníster.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kérelem. Selmezbánya sz. k. város tanácsa az Országos Erdészeti Egyesületnek azon tagjait, kik a f. é. közgyűlésen való részvételüket az Erd. Lapok f. é. II. füzetéhez csatolt jelentkező lapok útján bejelentik, arra kéri, hogy azokon jelenlegi állandó lakhelyüket is meg-

jelölni sziveskedjenek, hogy a város abban a helyzetben legyen, hogy a jelentkezőket az elszállásolásuk iránt tett intézkedésekről június hó első napjaiban értesíthesse.

Fiume és Trieszt dongaforgalma 1898. és 1899-ben.

	1898.	1899.	
Kivitel Fiumén át:	34.290,536	40.343,205	drb
„ Trieszten át:	3.635,822	7.008,853	„
Összes kivitel	37.926,358	47.352,058	„
Behozatal Trieszten át:	6.018,000	5.232,000	„

Ezekből a számokból örvendetes módon tűnik ki Fiume dongafa-forgalmának óriási túlsulya a trieszti fölött.

A kivitel irányára nézve a következő számadatok nyújtanak felvilágosítást, melyek mindkét kikötőváros kivitelét együttesen mutatják ki:

Kivitel	1898.	1899.	
Franciaországba	34.817,380	43.439,896	db.
Olaszországba	1.591,394	2.015,768	„
Spanyolországba és			
Portugalba	4,015	643,316	„
Németalföldre	186,162	362,916	„
Algirba és Tunisba	443,894	311,009	„
Törökországba	304,099	300,000	„
Görögországba	139,878	166,194	„
Angolországba	141,500	111,455	„
stb.			

Legnagyobb dongafogyasztónk tehát még mindig Franciaország. A kivitel különösen Bordeaux, Cette és Marseille kikötők felé irányul. Más országok versenye a Francia piaczon még aránylag csekély, de mégis figyelemreméltó mértékben jelentkezik. Így pl. cette-i konzulátusunk jelentése szerint ez év január havában oda behoztak: Fiuméből és Triesztből 1.777,842 db. dongát, Galaczból 25,700 dbot, Odeszából 42,092 dbot és északi Oroszországból (Péterváron át) 291,915 darab dongát.

A létért való küzdelem a fáknál. A gondos erdőgazda megszokta, hogy a ledőli fenyőt mielőtt hasznavehetelenné és káros rovarok tanyájává lenne, az erdőből eltávolítsa.

Magam is ezt rendeltem el, a midőn a kezelésem alatti és a bródi m. kir. erdőgondnokság határán a nyiladéokban sok dőlt fát vettem észre, és erdőőrömet, a kivel a munka befejezése után a határt végigjártam, hanyagsággal vádoltam, a mikor messziről egy heverő idős jegenyefenyő törzset láttam, mely a határnyiladékot elzárta. Látszólagos mulasztását azonban csakhamar megbocsátottam nekie, a mikor közelebb értünk.

A szóban forgó jegenyefenyő ugyanis, ez előtt 25 évvel a nyilástól mintegy 3 méterre kidőlt olyképen, hogy annak a nyilas felé eső gyökérsebe sértetlen maradt; a fenyő ég felé néző részén, a kéreg alól több ágat hajtván, azok tovább fejlődtek suhángokká. A midőn a nyilást kivágták, ezen ágakat a nyilas szélességének megfelelően levagdosták, csak a nyiladéktól jobbra és balra nőtt ágakat hagyták meg. Ezek tovább folytatták életműködésüket, úgy hogy most az ágak 20 cm. vastag fákká nőttek a nyilas két oldalán.

Gyökerök nincsen, mert az anyafa táplálja őket. Az anyafa csucsa a nyilas tulsó oldalán, szélétől 4 méterre a sűrű fiatalosban addig és addig küzdött a világosság után, a míg kard alakban kiküzdötte magát a fiatalosból.*)

(Közli: *Divald Béla.*)

*) A jegenyefenyő nagy visszaserző képességéről gyakorlati szolgálatom alatt több ízben győződhettem meg hasonló érdekes esetekből. A zólyom-lipcei m. kir. erdőgondnokság Plavno nevű erdőrészében az 1892. évben szintén láttam egy ledőlt igen vén jegenyefenyőt, melynek felfelé irányuló ágai a már korhadt törzsben önálló életre keltek s valószínűleg gyökereket is fejlesztettek. A már 3—4 m. magas ághajtások lapos, csak kétfelé irányuló elágazásukat megtartották és igen sűrűn álltak sorban egymás mellett a ledőlt törzs nagy

Az eperfa (Morus) magjának elvetéséről 1891. év óta mint szakképzett erdészeti altiszt Pancsova város kertészetét vezetem és ebben az állásomban nagyon sokszor van alkalmam sajnálattal tapasztalni a fatenyésztés terén mutatkozó hiányos szakértelmet, különösen az eperfa magjának elvetése körül, miért is az alábbiakban az eperfa-mag elvetésének általam sikerrel alkalmazott módozatait közrebocsájtani kívánom.

Tavaszi vetés. A megelőző nyáron gyűjtött s áttelelésre jól megszáritott, és száraz, szellős helyen eltartott magot, április második felében vagy május elején, amikor már a késői fagyoktól nem kell tartani, fazékba tesszük, úgy hogy a fazék $\frac{1}{3}$ része üresen maradjon. Erre a fazekat langyos, lehetőleg folyóvízzel teljesen megtöltjük s a magot így három napig áztatjuk, miközben többször kell megkeverni. A három napi áztatás után a mag elegendő nagyságu zsákba teendő, melyben jól el kell teregetni.

A zsákot erre napos helyen rézsut a földre fektetjük olyformán, hogy a zsák nyílása 2—3 ujjnyira a földből ki-lássék. A zsákokon 2—3 ujjnyi vastag földtakarónak kell lenni, a melyet folytonosan nedvesen kell tartani. A zsákot napjában kétszer megfordítjuk, és a benn levő magot ova-

részn. A szent-andrási m. kir. erdőgondnokságban pedig magában a földben gyökeret vert és csak kétoldalt fejlődő jegenyefenyő-csemetét találtam, mely egészen azt a benyomást tette, mintha egy ágnak a földbe való bedugásából (mintegy dugványozásból) vette volna eredetét. Sajnálom, hogy ezt, valamint egy jegenyefenyősarjat, mely a zólyom-lipcei m. kir. erdőgondnokság póniki erdőségéből származott, lakhelyemnek akkori sűrű változtatása következtében nem őrizhettem meg. Ez a jegenyefenyősarj mintegy 25 cm. vastag és 40 cm. magas, felül már száraz és korhadásnak induló jegenyefenyőtuskó tövén, a földtől mintegy 10 cm-nyire nőtt ki és 4—5 éves lehetett. Rendes csemete alakjával bírt. A tuskó maga meglehetősen zárt erdőben állott, a sarj üde életerős volt. Hogy oly jegenyefenyőtuskók, amelyeknek gyökere más élő fák gyökerével összenőtt, új fatestet alkotnak, mintegy beforradnak, az elég gyakori közismeretes dolog.

Szerk.

tosan felrázzuk, nehogy megfülledjen. Ezt az eljárást mindaddig folytatjuk, a míg a magon fehér pattanások nem láthatók és a csira hegye nem mutatkozik.

Amint ez bekövetkezik, a már előkészített ágyasnak földjét újra meg kell porhanyítani és a magot homokos földdel elkeverve a már előre kifeszített vetőzsinór mellett gereblyenyél segítségével huzott 2 centiméter mély barázdaiban el kell vetni. Az elvetett magot 1 centiméterre elkorhadt falommbal vagy homokkal kevert földdel betakarjuk.

A takarásra nehéz agyagföldet használni nem szabad, mert az, mihelyt megszárad, megrepedezik és eközben a már kikelőfélben levő zsenge csemeték gyökerei elszakadnának.

Az eperfa vetésének erről a módjáról több évi tapasztalat után bebizonyosodott, hogy célravezető ugyan, de nem gyakorlatias, mert sok munkával jár, melyre gyakran nincs elég időnk.

Előfordul tehát, hogy a mag kiszárad vagy megdohosodik vagy még a zsákban tulságosan kicsirázik. Mindezeknek elkerülése végett, a vetésnek egy egyszerűbb, biztosabb és aránylag olcsóbb módját kerestem s az őszi vetésben rá is akadtam.

Őszi vetés. Az őszi vetés idejét pontosan meghatározni nem lehet, mert az az időjárástól függ; szabály az, hogy a vetést oly későn kell eszközölni, hogy már a legközelebbi napokban beköszöntsön a hűvös őszi idő, nehogy a mag csirába induljon és a fagy által tönkre tétessék.

Az eljárás maga annyiban tér el az előbbitől, hogy a magnak készített kis hornyok (árkocskák) mélysége 4 centiméter és hogy a magot 3 centiméternyire kell takarni, mert máskülömben, ha télen át száraz fagyok járnak, a magot a talajból annyira kiemelik, hogy nagy része a föld

felszínére kerül. Ezen vetési módozatnak az az előnye is meg van, hogy külön takaró, például homokkal kevert föld vagy lombkorhany nem kell, mert ha a talaj még olyan nehéz is, mint a bánáti talajok, annyi száraz fagy mindig van, hogy kellőképpen megporhanyítsa.

Továbbá az öntözés is csak kivételes esetben, nagyon aszályos tavaszi időjárásnál szükséges, mert nagyon ritka eset az, hogy téli nedvesség annyi ne volna a mennyi a magvak csirázására szükséges. Végül az is előnye az őszi vetésnek, hogy a mag, mihelyt tavaszkor a természet ébred, csirázik és őszi erős csemetéket szolgáltat, míg ellenben a tavaszi vetés gyengébb csemetéket ad.

Nyári vetés. Még egy módja van az eperfa magvetésnek, és pedig a nyári vetés.

Nyáron, mikor az eperfának a gyümölcse érett, az epret összegyűjtetem és még azon a napon, úgy amint van, elvettetem a gyümölcscsel együtt a magot, épen úgy 4 centiméter mély hornyokba, mint az őszi vetésnél, a tavaszi vetésnél mélyebben azért, mert a mag a gyümölcscsel együtt marad, tehát nem esik olyan mélyen, hogy ez a kikelést akadályozná.

A nyári vetés csak kiegészítő módozata a tavaszi és őszi vetésnek, a mennyiben akkor, ha amazok valami rendkívüli ok miatt nem sikerülnének eléggé, ezzel segítünk magunkon.

Ennél a vetési módnál azonban naponta kétszer, reggel és este kell öntözni. Hogy a nedvesség a nap heve ellen megóvassék, a vetés sorokat fagalylyal kell beárnyékolni. Még az is hátrányos ezen vetési módozatnál az őszihez szemben, hogy a csemeték gyengék maradnak; és ha őszzsel a fagy ellen nem fedjük be mint a szőlőt, a száraz fagy mind kihuzza a csemetéket.

Az általam ismertetett három vetési módozat közül tehát csakis az őszt ajánlhatom mint legjobbat, mint legtöbb eredményt biztosítót és legegyszerűbbet. Végül megjegyzem, hogy úgy az eperfa mint más csemeték teremtésénél nagyon szemelőtt tartandó, hogy a túlsűrű vetést ritkítsuk; mert máskép nem nevelünk a követelménynek megfelelő erőteljes csemetéket.

Jelen közleményem megírására az indított, hogy a selyemtenyésztés az utóbbi évtizedben nagyobb lendületet nyert s ezzel kapcsolatban az eperfatenyésztés is szélesebb körben szükségessé válik. Miután pedig már több helyen volt alkalmam meggyőződni a balsikerről, tehát reményem, hogy közleményemmel nem teszek rossz szolgálatot ügyünknek s azt hiszem, hogy szakunknál lesznek t. szaktársak, akik az eperfa-csemete tenyésztésével foglalkozva, tapasztalataimnak némi hasznát is fogják vehetni.

(Közli: *Molnár János.*)

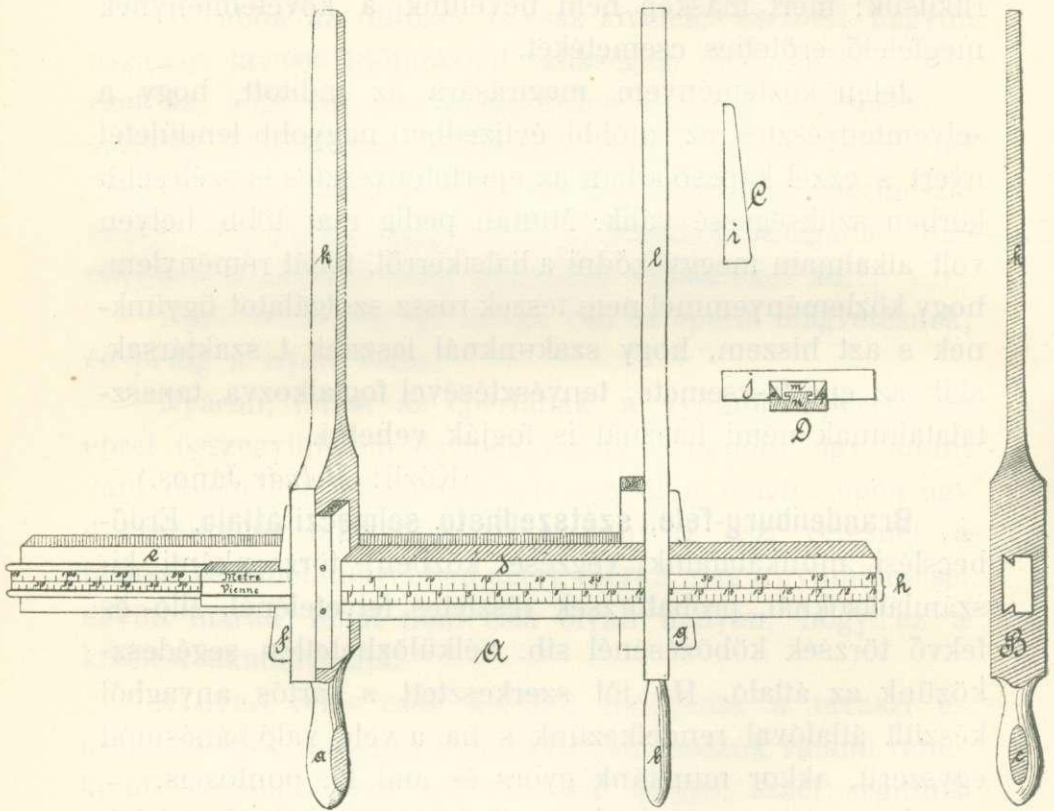
Brandenburg-féle, szétszedhető selmeczi átlaló. Erdőbecslési munkálataink végzése közben, törzsenkénti kiszámlálásoknál, próbatörzsek részletes felvételénél, álló- és fekvő törzsek köbözésénél stb. nélkülözhetetlen segédeszközünk az átlaló. Ha jól szerkesztett s tartós anyagból készült átlalóval rendelkezünk s ha a vele való bánásmód egyszerű, akkor munkánk gyors és ami fő, pontos is.

Ismeretes a gyakorlati alkalmazásban levő átlalók alakja s tudvalevő az is, hogy utazások alkalmával ezek — úgy nagyságuknál, mint különféle alakjuknál fogva — meglehetősen sok helyet foglalnak el.

Ennek, a sokszor kellemetlen hátránynak kikerülése céljából készítette néhai Brandenburg Ferencz selmeczbányai asztalos a szétszedhető selmeczi átlalót.

Miután ez az átlaló utazás közben kevés helyet foglal

el, könnyű és tartós anyagból készült, indítatva érzem magamat, hogy ez átlaló rövid leírását már annál a körülménynél fogva is közöljem e lapok hasábjain, mivel szak-társaink jó része lakóhelyüktől távolabb eső erdőrészekben végez becslési munkálatokat, mikor a mondott okoknál



fogva a szétszedhető selmeczi átlaló a pártolást méltán megérdemli.

A Brandenburg-féle, szétszedhető selmeczi átlalót a fenn látható kép mutatja.*)

*) A közölt kép az átlaló egyik szárát távlati alakban, másik ily részét pedig homloknézetben tünteti fel. Közölő.

Az *A* képnek *a* és *b* részei az átlaló fogantyúi, *B* képen *c* ugyanaz, oldalról nézve.

d, *e* az egymásba tolható két vonasz, *f*, *g* az átlaló szorító lemezei, *h* a számsort jelző papir (méter és öl jelzéssel,) *k* és *l* az átlaló szárjai.

A *B*-vel jelzett kép az átlaló egyik szárát mutatja oldalról, melyen a vonaszok befogadására szolgáló vezető nyílás alakja látható. A *C* kép a szorító lemez alakját tünteti fel, míg a *D* képen metszetben látni az *m* és *n*-el jelölt vonaszokat és azok illesztési módját.

Az átlaló szárainak hossza: 70 cm., az egymásba tolt két vonasz hossza pedig 61 cm. A 2 vonasszal kihuzott állapotban 105 cm. vastagságu törzseket lehet megmérni.*)

Az átlalónak súlya: 1.6 kgr.

Az átlaló szétszedhető és faladában helyezhető el, a mely 75 cm. hosszúsággal, 14 cm. szélességgel és 9 cm. magassággal bir és szijon hordható. A láda és átlaló súlya együtt 3.6 kg.

Az átlaló a legkitünőbb minőségű, száraz körte- vagy juharfából készül. E két faanyag előnye az, hogy igen simára dolgozható s e mellett meglehetősen kemény és különösen a körtefa, igen szívós is. A kész átlaló forró olajjal eresztetik be, hogy a faanyag a levegő nedveségét ne vegye fel. A számsorjelző papir, a bepiszkolódás ellen, átlátszó finom lakkal vonatik be.

Az ilyképen készített átlalónak ára 12 K. 40 f. Megrendelhető özv. Brandenburg Ferenczné asztalos-üzletében

**) Kivánatra a vonaszok hosszabbra is készíttetnek, a számsor vagy méteres, vagy pedig a fennebb említett kettős jelzéssel készül. Közlő.

Selmeczbányán, a hol a Wagner-féle faátlaló és a Fekete-féle ferdejáratu átlaló, (utóbbiak darabonkint 8 K. 40 f.-nyi árral) szintén kaphatók. (Közli: *Tomasovszky* Imre.)

A tulipánfa használata. Tudvalevőleg a finomabb szivardobozokat a virginiai boróka (*Juniperus virginiana* L.) fájából készítették s készítik még ma is. A virginiai boróka fája azonban, melyet a kereskedők vörösczedrusfa és álczedrusfa néven ismernek (Erdészeti Növénytan II. kötet 180. l.) — annyira kedvelt s oly nagy mennyiségben használták fel, hogy ma már a keresletet nem tudják fedezni az amerikai Egyesült Államokban. A *Revue horticole* közlései szerint a szükséglet kielégítésére megpróbálkoztak a szil, dió, gesztenye és majomkenyérfa fájával, de eredmény nélkül, úgy hogy a dobozgyárosok végre is a tulipánfához fordultak. Ezen szép növény fáját ily czélú tárgyak készítésére a legszebbnek s legjobbnak tartják egész Észak-Amerikában. A tulipánfának eddig nálunk nincs erdészeti jelentősége, kérdés azonban vajjon tenyésztését használhatóságánál fogva nem volna-e czélszerű legalább a déli vidéken megkísérteni.

(Közli: *Szerednyei*.)

Az erdészeti akadémia vadaskertje. Az Erdészeti Lapok mult évi X. sz. füzetében néhány szóval már megemlékeztem az erdészeti akadémia ujonnan létesített vadaskertjéről, a melynek állománya akkor három darab szarvasból állott.

Ez az állomány ismét szaporodott. Károlyi Mihály gróf ur ő méltósága parádi hitbizományi uradalmának erdőhivatala által a mult év novemberében az akadémia részére egy drb szarvastehenet, egy drb kétéves tehénborjut és egy drb szintén két éves bikaborjut, összesen tehát három drb élő szarvast ajánlott fel szintén egészen

dijtalanul, s egyszersmind értesített arról, hogy a szarvasok már be is vannak fogva. Az akadémia a vett örvendetes hirre arra kérte az erdőhivatal főnökét, Rajzinger Antal erdőmester urat, hogy tekintve a kiveteltetés nehézségeit, a mennyiben az akadémia a szükséges takarmánymennyiséget nem szerezhette be idejekorán, a szarvasokat lehetőleg csak február hó elején indítsa utnak. Február hó 6-án érkezett meg ide a becses ajándék és valóban oly kitűnő állapotban, a mely az átteleltetés és szállítási intézkedések nagy gondosságára és szakszerűségére vall.

Hálás köszönet érte a kegyes adományozónak, teljes elismerés és köszönet buzgó és lelkiismeretes készségéért Rajzinger Antal erdőmester urnak!

A jelenleg 6 darabra felszaporodott állomány körülbelül 2·8 k. holdnyi kiterjedésű bekerített területen gondoztatik.

Természetesen e kis helyen szarvasaink kizárólag takarmányoztatásra vannak utalva. Takarmányukat réti széna, zab, kukorica és répa képezi. Ezenkívül a vadaskert gondozásával megbízott munkás az akad. tanulmányerdőben található mogyoró, kecskefűz és egyéb gyomfák frissen metszett ágaival naponta kedveskedik nekik, s mondhatni, hogy ezeknek rügyeit, és fiatal hajtásait jobban szeretik minden egyéb takarmánynál.

A bekerített terület alsó, meredekebb része mintegy 20 éves sűrű bükk és gyertyán fiatalosból áll, s ebbe beelegyítve helyenként juhar, kőris, erdei- és jegenyefenyő, kecskefűz és rezgőnyár is található. Felső lankásabb részében pedig 5—10 éves luc-, jegenye-, erdei-, douglas- és vörösfenyő fiatalos van. A lombosak közül a simakérgű kőris- és juharfácskák kérge teljesen le van hámozva, s ujjnyi vastagságu ágai tövig lerágva. Nagyon kedves

csemegéjük a kecskefűz is. A rezgőnyárfa balzsamos rügyeit már csak immel-ámmal kóstolgatják. A fiatal bükk-fácskák nedvességben szegény kérge sem lehet izletes, mert legfeljebb pajkosságából van helyenként ledörzsölve, rügyeit azonban már nem vetik meg. A gyertyánnak is csak a rügyeit csipegetik le. A lucfenyő összes elérhető rügyei le vannak rágva, hajtását és leveleit azonban már nem bántják. Az erdei fenyőnek is csak a rügyeit harapdálják le. A vörös- és douglas-fenyőnek vékony hajtásait is lerágják. Legkedveltebb eledelük a fenyők közül mindenestre a jegenyefenyő. Ennek megeszik kérgét, rügyeit, fiatal hajtásait és tüit egyaránt.

A Kondor erdőmester ur ajándékát képező két éves bikaborju még jelenleg is hallgat a „Cézár“ névre, s oly szelid, hogy eledelét mai napig is kézből veszi el. A bélyei uradalomból származó „Liza“ és „Kréda“ egyéves tehénborjuk Bélyén kapott nevüket már elfeledték. A három darab parádi ajándék pedig a vadonból lévén befogva, az embereket még sokára fogja megszokni.

Jövő évre az ujonnan adományozott szarvastehén és a két éves tehénborju és családjaik „Cézár“ társaságában jelenlegi szűk helyüket el fogják hagyni, s jövőbeli hazájukban, a kisiblyei és tópataki erdőben megtelepedve megfogják vetni a selmeczi szarvasállomány alapját. Utánuk bocsájtják azután a többieket is.

A takarmányozással a befogva felnevelt szarvasok fejlődésben nem maradtak el a szabadban növekedettek mögött. Példa erre «Cesár», a melynek remek fejlődésű, erős testalkata és mintegy 32 cm. hosszú csapai vannak. A szabadban növekedett parádi bikaborju hasonló kor mellett fejlődésben s agancsrakásban jóval mögötte maradt.

(Közli: *Kolossy Imre.*)

A vadkan-agyar kikészítése. Hajdanában, a mikor még vadászat, vad és trophaea az erdészé volt, többször kerültem abba a szerencsés helyzetbe, hogy egy-egy vadkan diszének: agyarának kiszedési módja felett gondolkozzam. Mert a mint tudva van az agyar gyökere rendszerint kétszer oly nagy hosszban van az alsó állkapocsba beágyazva, mint a mennyire abból kiáll, úgy, hogy vétek volna ezt behagyni, hacsak nem akarjuk az egész koponyát praeparáltatni, mert a gyökérrel együtt kiszedett agyar félkört képez s párjával együtt szép körré egészíthető ki.

Legelőször tehát, egy erdőőröm tanácsára, az egész alsó állkapcsot jól kifőztem, úgy hogy a husa majd levált a csontjáról, s igaza is volt: az agyart minden erőlködés nélkül szépen gyökerestől ki lehetett húzni az állkapocsból, mindössze egy kicsit sárgább lett az a szép, elefántcsontszinü trophaea, de egyéb bajt nem észleltünk. Ugyanily módon jutott az erdőőr is egy pár agyar birtokába. Egy évre rá elmondom neki, hogy az én agyaraim egyike hosszában szétvált s leesett, a szétvált felületek pedig annyira megvetemedtek, hogy azok összeragasztásáról szó sem lehet. S ime erdőőröm is előáll, hogy ő hasonlóan járt.

Erre azután kisütöttük, hogy még sem jó az állkapcsot kifőzni, mert a hőség megárt neki, hanem adandó alkalmal amugy nyersen szedjük ki az agyart, ha még olyan fáradságos is.

Az alkalom megjött két vadkan elejtésével. A felesleges csontrészeket lefürészeltük s azután az állkapcsokból harapófogóval lassan, darabkát darabka után letördeltünk. Az általam nagy türelemmel és gonddal kihámozott agyarpár teljes épségben került ki, s ma már három éve, hogy birtokomban van a nélkül, hogy meghasadt volna. Az

erdőőr által kevesebb gonddal kifejtett egyik agyar azonban megsérült. Ez bántott s arra ösztönzött, hogy kutassam, nem léteznék-e még egy harmadik mód is, melylyel ugy a hasadást, mint a törést el lehetne kerülni, s csakugyan rá is találtam a rothasztásra és a hangyák által való tisztítatásra, csakhogy nálam e kettő egyesülve állott be. Egy ötödik vadkan agyarait ugyanis már csak a hus rothasztása utján akartam kifejtetni, ugy okoskodván, hogy a rothadás a bőrre, az izmokra és a fogvelőre épen olyan ernyesztőleg fog hatni, mint a főzés, de az azzal járó nagy forróság és ennek következménye t. i. az agyar hasadása ki lesz kerülhető. Csakhogy Német-Gladnán, akkori székhelyemen, annyi a hangya, hogy ott a lakószobák is megtelnek velök, s így a rothadásra kitett állkapocs husát bizony lerágták, a minek kezdetben megörültem, mert a hangyák utján való praeparatió tisztaságáról már olvastam s mert így a rothadás büzét is elkerülhettem. Mikor tehát munkájukkal készek voltak, csakugyan igen szépen ki lehetet huzni az agyart a tokjából, de bizony nem volt köszönet benne, mert a hussal együtt az agyar szép sárgafehér, elefántcsontszerű természetes fénye és simasága is eltűnt és meszes fehérségü, érdes felületnek adott helyet, mely változást a hanygyasav huzamosabb ideig tartott behatásának tudom be. Van ugyan sok szer, a melylyel a csontnak simaságot, fényt, sőt tetszőleges szint is lehet adni, de ez azután mégis csak olyan, mint a belakkozott agancs a természetes színü mellett. Öt vadkan után tehát csak egyetlen egy kifogástalan pár agyaram maradt, s olyanoknak, a kiknek nincsen ennyi vadkanra kilátásuk, csak azt ajánlhatom, hogy a második módszer szerint, a kellő óvatossággal tördeljék ki azt a trophaeat.

(Közli: *Gabnay Ferencz.*)

Munkaközvetítő intézet Budapesten. A kereskedelemügyi m. k. minister, a székesfőváros és a budapesti kereskedelmi és iparkamara Budapesten munkaközvetítő intézetet állított fel, melynek czélja a munkaadók és munkát keresők között a főváros területén, valamint a vidéken munkát közvetíteni. Az intézet ügyeit a fentartó hatóságok képviselőiből, továbbá munkaadókból és munkásokból álló választmány és ennek kebeléből alkotott végrehajtó bizottság intézi, illetőleg felügyeli.

Az intézet élén az igazgató áll, kit a kereskedelemügyi minister nevez ki. Az intézet igénybevétele teljesen díjmentes s a munkaadóknak a betöltendő helyekre vonatkozó jelentései élőszóval, telefonon és írásban történhetnek. A munkátkeresők részéről azonban kívánatos a személyes megjelenés. A bejelentéshez szükségeselt nyomtatványok ingyen kaphatók az intézetnél.

Ez az új intézet az erdei munkások elhelyezésével ugyan nem foglalkozik, de jó szolgáltatásokat tehet faiparral foglalkozó vállalatoknak (fűrésztelepeknek és egyéb famegmunkáló iparágaknak,) és mint oly újabb intézmény érdemel általános figyelmet, mely alkalmas arra, hogy mindenkit, aki munkára kész, ilyenhez hozzá juttassa, a mivel számos socialis bajnak veheti elejét.

Változások és kitüntetések az erdészeti szolgálat körében.

A m. kir. földmivelésügyi minister, a magyarországi kincstári erdőket kezelő erdőtisztek létszámában a következő erdészeket és pedig: *Boksay* Gusztávot az apatini, *Zachár* Gyulát a zsarnóczai erdőhivatal, *Burdáts* Jánost az ungvári főerdőhivatal, *Orosz* Antalt a bustyaházai erdőhivatal kerületébe, *Szabó* Józsefet pedig a m.